

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Remissvar över betänkandet SOU 2020:1 - Översyn av yrket personlig assistent

Ert dnr S2020/00202/SOF

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har synpunkter på utredningen i följande avsnitt.

8.2.2 Ställ krav på kollektivavtalsliknande villkor

IVO har inga synpunkter på frågan huruvida assistansverksamheter ska tillämpa kollektivavtalsliknande villkor.

IVO avstyrker emellertid förslaget om att IVO ska kontrollera att kollektivavtalsliknande villkor finns vid tillståndsprövningen. IVO anser att detta är en arbetsrättslig fråga, och därmed bör ligga utanför IVO:s tillståndsprövning. Det innebär följaktligen att IVO avstyrker att lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ändras i enlighet med utredningens förslag.

Om uppdraget ändå skulle ges till IVO, inom ramen för den övriga lämplighetsprövning som är reglerad i 23 § LSS, anser IVO att det behöver tydliggöras på vilket sätt kravet på efterlevnad ska kontrolleras i tillståndsprövningen. Beroende på hur kravet utformas, kan detta komma att vara en resurskrävande uppgift.

8.4.3 Tillsyn och kunskapsstöd för att förtydliga vad som gäller när assistenter utför egenvård och vård på delegation

IVO avstyrker förslaget att IVO ges i uppdrag att genomföra en tillsyn av hur regelverket om egenvård och vård på delegation tillämpas vid personlig assistans. Utredningen framför att det är svårt att avgöra vilket ansvar assistenter och assistansanordnare har för uppgifter som rör egenvård och vård på delegation och att detta i sin tur leder till risker både ur ett patient- och ett arbetsmiljöperspektiv. Syftet med tillsynen bör enligt utredningen vara att identifiera vilka delar av regelverket som behöver förtydligas.

IVO:s tillsyn ska som huvudregel bedrivas med utgångspunkt i egna riskanalyser. Uppdrag som styr tillsynen mot specifika områden minskar resurser från övriga områden, där behovet av tillsyn kan vara

större utifrån risker för/behov hos patienter och brukare. Därutöver anser IVO det tveksamt om tillsyn är ett effektivt medel när syftet är att identifiera delar av ett regelverk som behöver förtydligas. IVO:s tillsyn innebär bl a granskning av att verksamheterna uppfyller krav och mål enligt lagar och andra föreskrifter. För att identifiera vilka delar av ett regelverk som behöver förtydligas krävs en annan typ av analys.

IVO anser vidare att föreskrifter och kunskapsstöd inom områdena egenvård och vård på delegation bör vara enhetliga och kunna tillämpas inom alla berörda insatser, såsom exempelvis hemtjänst, korttidsboenden och HVB-verksamheter.

IVO har inga synpunkter på utredningen i övrigt.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Sofia Wallström. I den slutliga handläggningen har chefsjuristen Linda Almqvist, avdelningscheferna Patrick Barringer, Daniel Lilja, Anna Sundberg, och tf. avdelningschefen Michael Philipsson deltagit. Avdelningsjuristen Sven Lewin har varit föredragande.

För Inspektionen för vård och omsorg

Sofia Wallström

Sven Lewin